

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญ และที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

รถยนต์ สามารถเป็นได้ทั้งสินค้าเพื่อการบริโภค เป็นปัจจัยการผลิต เป็นตัวเผาผลาญทรัพยากรน้ำมันเชื้อเพลิง และเป็นตัวที่ก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศ ความสำคัญของรถยนต์ได้เพิ่มมากขึ้นตามการพัฒนาและการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศ ยิ่งเศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเท่าใด ความต้องการและความสำคัญของรถยนต์ก็ยิ่งขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น และในปัจจุบันนี้รถยนต์เปรียบเสมือนกับปัจจัยที่ 5 ของมนุษย์ เพื่อเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการเดินทาง การเพิ่มจำนวนของยานพาหนะบนท้องถนน การใช้รถยนต์เก่าและมีประสิทธิภาพต่ำ และสภาพการจราจรที่ติดขัดมากขึ้นเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คุณภาพอากาศในเมืองแย่ลง ปัญหาด้านพลังงานและมลพิษจากภาคการคมนาคมขนส่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อสุขภาพของมนุษย์ สิ่งแวดล้อม และสภาพเศรษฐกิจโดยรวม

ด้วยสถานการณ์ด้านพลังงานของโลก และกระแสการรณรงค์เพื่อลดปัญหาภาวะโลกร้อนนั้น ได้กระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดการพัฒนากำหนดมาตรฐานของเครื่องยนต์ ในด้านการเผาผลาญพลังงาน การปลดปล่อยมลพิษ เพื่อให้เกิดความประหยัดและส่งผลกระทบต่อธรรมชาติให้น้อยลง ปัจจุบันจึงมีการผลิตเครื่องยนต์ที่ใช้พลังงานที่ทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิง แต่ราคายังค่อนข้างสูงและพฤติกรรมที่ตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ของประชาชน ยังคงคำนึงถึงปัจจัยด้านราคาเป็นสำคัญ ในปัจจุบันประเทศต่างๆ ในโลกรวมทั้งประเทศไทยได้มีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการใช้รถยนต์และน้ำมันเชื้อเพลิงหลายมาตรการมาใช้ เช่น การลดหย่อนภาษีให้กับรถยนต์ที่ประหยัดพลังงานหรือรถยนต์ที่มีอัตราการปล่อยมลพิษต่ำ การเก็บภาษีสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อควบคุมแนวโน้มการใช้รถยนต์ที่ส่งผลกระทบต่อภาวะแวดล้อมให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม

สำหรับประเทศไทยปี พ.ศ. 2550 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการกำหนดโครงสร้างภาษีสรรพสามิตสำหรับรถยนต์ประหยัดพลังงานขนาดเล็ก (Eco car) ไว้ที่ 17 % โดยกำหนดคุณสมบัติของรถยนต์ไว้ว่า จะต้องเป็นรถยนต์ที่มีขนาดเครื่องยนต์ 1,300 – 1,400 cc มีอัตราการใช้น้ำมัน 20 กิโลเมตรต่อ 1 ลิตร ปล่อยก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ได้ไม่เกิน 1.0 กรัมต่อ 1 กิโลกรัม ปล่อยก๊าซไฮโดรคาร์บอนได้ไม่เกิน 0.1 กรัมต่อ 1 กิโลเมตร และต้องได้มาตรฐานความปลอดภัยตามเกณฑ์ของคณะกรรมการเศรษฐกิจยุโรปแห่งสหประชาชาติ (UNECE) ซึ่งแผนการปรับโครงสร้างภาษีรถยนต์ประหยัดพลังงานขนาดเล็กที่ทางรัฐได้ดำเนินการไปนั้น ย่อมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของราคารยนต์ขนาดเล็ก อีกทั้งราคาของน้ำมันเชื้อเพลิงที่สูงขึ้นในปัจจุบัน จะมีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ตัดสินใจเลือกซื้อยานพาหนะของประชาชนเพื่อการเดินทางในปัจจุบัน

การศึกษานี้จึงเป็นศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ของโครงสร้างภาษีกับปริมาณของรถยนต์ ประหยัดพลังงานขนาดเล็ก และประเมินผลกระทบของการปรับโครงสร้างภาษียนต์ขนาดเล็ก โดย มุ่งพิจารณาในแง่ของปริมาณรถยนต์ขนาดเล็ก ปริมาณพลังงานและมลภาวะทางอากาศที่ เปลี่ยนแปลงไปจากการปรับเปลี่ยนนโยบายโครงสร้างภาษี

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เนื่องจากโครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยต่อเนื่องใช้เวลาดำเนินการวิจัยทั้งสิ้น 2 ปี โดย วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์นั่งของประชาชน ใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
2. เพื่อสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในการพยากรณ์สัดส่วนปริมาณของรถยนต์ ประหยัดพลังงานขนาดเล็ก จากนโยบายด้านการปรับโครงสร้างภาษียนต์ประหยัดพลังงานขนาด เล็ก ของภาครัฐ
3. เพื่อประเมินผลกระทบจากนโยบายการลดภาษียนต์ประหยัดพลังงานขนาดเล็ก ด้าน สิ่งแวดล้อมและพลังงาน

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

1. การศึกษาถึงปริมาณรถยนต์ประหยัดพลังงานขนาดเล็กตามมาตรฐานสากล (Eco car) เฉพาะรถยนต์นั่งส่วนบุคคลขนาดไม่เกิน 7 คน
2. การศึกษาผลกระทบจากนโยบายด้านภาษียนต์ประหยัดพลังงานขนาดเล็ก ต่อการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์นั่งของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.4 วิธีดำเนินการวิจัยและสถานที่ทำการทดลอง / เก็บข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์สำหรับใช้ในการ พยากรณ์สัดส่วนปริมาณของรถยนต์ประหยัดพลังงานขนาดเล็ก และประเมินผลกระทบจากนโยบาย การลดภาษียนต์ประหยัดพลังงานขนาดเล็ก ด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงาน

แนวทางในการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. ขั้นตอนการค้นคว้าและศึกษายานที่เกี่ยวข้อง นโยบายภาครัฐ การปรับเปลี่ยนโครงสร้าง ภาษีสรรพสามิต การศึกษาสัดส่วนและปริมาณรถยนต์ ปริมาณความต้องการการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ปริมาณมลพิษจากยานยนต์

2. การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากหน่วยงานต่างๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับภาษีรถยนต์ อธิปไตยราคาที่มีต่อการเลือกซื้อและการใช้รถยนต์ ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของการใช้รถยนต์ จำนวนการใช้รถยนต์ รายจ่ายในการใช้รถ

3. จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์นั่งส่วนบุคคลของประชาชน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ของประชาชน โดยกำหนดเงื่อนไขในการศึกษา ทั้งด้านราคาในการซื้อรถยนต์ อัตราการใช้น้ำมัน ข้อกำหนดด้านภาษี ค่าซ่อมบำรุง

5. จัดทำรายงานการวิจัย ด้านปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ของประชาชน

6. จัดทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ เพื่อการวิเคราะห์ผลการตัดสินใจใช้รถยนต์ของประชาชน อันเนื่องจากราคาในการซื้อรถยนต์ อัตราการใช้น้ำมัน ข้อกำหนดด้านภาษี ค่าซ่อมบำรุง

7. ประเมินผลกระทบทางด้านปริมาณและสัดส่วนของรถยนต์นั่ง ด้านสิ่งแวดล้อม และพลังงาน จากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ใช้รถ

8. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

1.5 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบผลกระทบของนโยบายด้านภาษีรถยนต์ ต่อประเภทและปริมาณของรถยนต์
2. สามารถนำผลของการศึกษาไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ภาครัฐและภาคธุรกิจในการกำหนดนโยบายด้านภาษี และทราบแนวโน้มของปริมาณการผลิต เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภค